

Nettets fronter, globalisering og usikkerhet DRI 2010 11.11.2009

Temaer

- Kort historisk tilbakeblikk
- Internett og globalisering
 - Hva er årsak og virkning ?
- Blir verden mer og mer usikker
 - Sikkerhet eller overvåkning
- Kildekritikk

- Pensum : Rasmussen, kap. 1,

DRI 2010 H 09 Arild Jansen , AFIN

Vinto Cerf : The "father" of IP/TCP Turning off pieces of the net 'not sensible':

- Q: Did you think the internet would ever materialise into what it has become today?
VC: The honest short answer, of course, is no, but the honest longer answer is we did know
- Q: *Legislation has been proposed* that would give the government power to take control over private networks on the internet in the event of an emergency. Do you think the government has too much control over the internet?
VC: It's people concerned about the dependency we have on the net and the potential for that dependency to be very brittle. But the idea that *the president would turn off pieces of the internet is not sensible. On the other hand, focusing attention on the need to make the network more robust, more reliable, more resistant to various forms of either attack or infection is a really good thing to be attentive to. So to the degree that legislation draws attention to the things that we should be doing to protect this resource, it is a good thing. I don't think the president should try to turn off the internet, and I don't think that he has any interest in trying to do that.*

Se <http://computerworld.co.nz/news/cef/tsch/3E9CD0C6CC4B5CC25763C000E1B1/> (Intervju på 125. års markering av IEEE)

DRI 2010 H 09 Arild Jansen , AFIN

Hvilke interesser styrer internett

Rasmussen (inspirert av bl. annet M. Castells) påstår at Internett "styres" (presses av, er et resultat av) minst 4 interesser:

- Innovasjonskultur
- "Hacker"kultur
- Entreprenørkultur
- Byråkratikkultur

DRI 2010 H 09 Arild Jansen , AFIN

- Innovasjonskultur:
 - Åpen arkitektur- mangfold (hus'uten dører?)
 - Vitenskapelige, etterprøvbare metoder
 - Kollegialt samarbeid & kritikk
- Hackerkultur :
 - Open Source (åpen kildekode) bevegelsen
 - Copyleft: Programvare med mer som offentlig gode
 - Fremmer delingskultur med mer
- Entreprenører
 - Fritt (økonomisk) marked
 - En ny (digital) økonomi : Yahoo, Amazon, Google, Skype,
 - Ikke oppfatt av nettet utover hav som tjener egne interesser
- IT-byråkratene :
 - Demokratisk styring: av hvem: EU, FN, USA,
 - Internet Governance
 - Rettslige reguleringer ?

AJ: Hva med andre interesser/interessenter, f eks. politikere , politi/militær overvåkning, kriminelle

DRI 2010 H 09 Arild Jansen , AFIN

Globalisering - et mangehodet "troll"?

- **Globalization** (or **globalisation**¹) refers to the worldwide phenomenon of **technological**, **economic**, **political** and **cultural** exchanges, brought about by modern communication, transportation and legal infrastructure as well as the political choice to consciously open cross-border links in **international trade** and **finance**. It is a term used to describe how human beings are becoming more intertwined with each other around the world economically, politically, and culturally. Although these links are not new, they are more pervasive than ever before. <http://en.wikipedia.org/wiki/Globalisation>

Hvilken rolle har internett i denne utviklingen?

DRI 2010 H 09 Arild Jansen , AFIN

Hvilken rolle spiller IKT - og spesielt i denne utviklingen

Globalisering forutsetter blant annet

- Effektive og lett tilgjengelige transportmidler
- Samordning av ulike kommunikasjonssystemer
- Samordnet juridisk rammeverk?
- Felles økonomisk forståelse?
- Forutsigbare politiske systemer

Men i hvilken grad er IKT den dominerende drivkraft i denne utviklingen ?

DRI 2010 H 09 Arild Jansen , AFIN

IKT og samfunnsmessige forhold

I: *Teknologideterminisme*: IKT-utviklingen medfører/har skapt en rekke (økonomiske, sosiale og kulturelle) virkninger. Eks:

II: *Sosial styring av teknologien*: IKT er resultat av bestemte politiske, økonomiske, sosiale og kulturelle faktorer. Eks:

III: Sosial konstruksjon av teknologi: IKT er utviklet i et samspill mellom bestemte økonomiske, politiske, sosiale og kulturelle faktorer og de spesifikke egenskaper ved IKT

Hvilke av disse teorier beskrivelser passer på Internett?

DRI 2010 H 09 Arild Jansen , AFIN

Modernisering og risiko (A. Giddens og Ulrich Beck)

1. Førindustrielle (landbruks) samfunn
 - Bevissthet om farer og risiko stammer (stort sett) fra naturen (naturkatastrofer, fødsler, epidemier, ...)
 2. Industrisamfunnet
 - Risiko også et resultat av menneskeskapte forhold og uforutsette bevirkinger
 3. Risikosamfunnet
 - Forsøker på alle måter å redusere risiko og samtidig minimalisere skadene dette kan få
- Framveksten av stadig mer avanserte styrings og kontrollsystemer som skal gi sikrere samfunn (ekspertsystemer , standardisering, spesialisering og kompleksitet

men også

- Økende mistillit, ny bevissthet om farer og risikoer

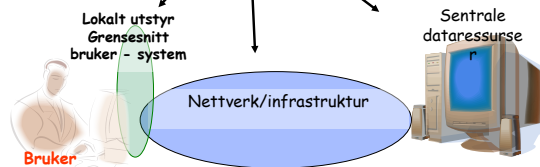
DRI 2010 H 09 Arild Jansen , AFIN

Er dette et fruktbart bilde?

- Utviklingen viser at virusene blir mere og mere aggressive. Virus er mest utbredt for PC med Windows operativsystem, men det kommer flere og flere virus som ...
www.usit.uio.no/it/pc/virus/virus.html
- Nye og meget **aggressive virus** sprer seg med rekordfart via e-post, nettsteder og ulike messenger og fildelingsverktøy, og kravene til en trygg antivirus ...
info.aproco.no/oslo/aproco.nsf/id/8CC4578A9635C7BB41256B1E005F5815?OpenDocument
- **QXL-svindler pågrepet**
- Politiet har pågrepet en mann som forsøkte å svindle nettbrukere med falske auksjoner på nettauksjonen QXL.

DRI 2010 H 09 Arild Jansen , AFIN

Hvor er risikoene størst ?

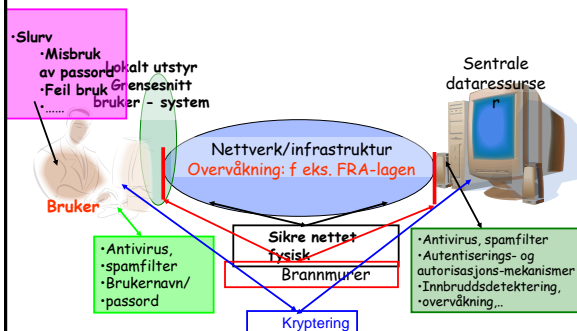
DRI 2010 H 09 Arild Jansen , AFIN

Noen problemområder og trusler

- På lokalt utstyr:
 - Virus, ormer, hacking, informasjonskapler (cookies)
 - Dårlig brukergrensesnitt som skaper 'unødvendige' feil
 - Menneskelige/organisatoriske feil
- I infrastrukturen
 - Avlytting, ødeleggelse/misbruk
 - Tyveri av identitet, falske nettsteder,
 - Trådløse nett innebærer spesielle sikkerhetsproblemer
- På sentrale ressurser
 - Virus, ormer, hacking, tjenestenekning, kapasitetsproblemer, ..
 - Data- og informasjonskvalitet knyttet til både tekniske og organisatoriske forhold

DRI 2010 H 09 Arild Jansen , AFIN

Eksempler på tiltak

DRI 2010 H 09 Arild Jansen , AFIN

Kan vi styre teknologiutviklingen mot sikrere løsninger ?

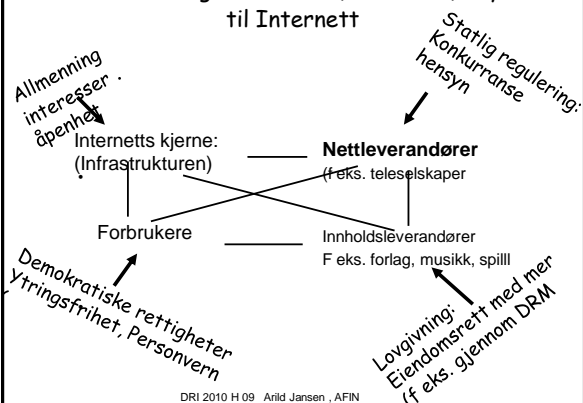
- Hva er problemene
 - Utilfredsstillende løsninger
 - Dårlig organisering og administrasjon
 - Manglende kunnskap, slurv og tankeløshet
- (Hvordan) kan vi utvikle mer sikre systemer?
- Kan vi lage sikrere organisasjoner ?
- Kan vi bli sikrere brukere?

Se f eks: <http://www.nettvett.no/>

Men kan vi ligge foran de som ønsker å misbruke systemene ?

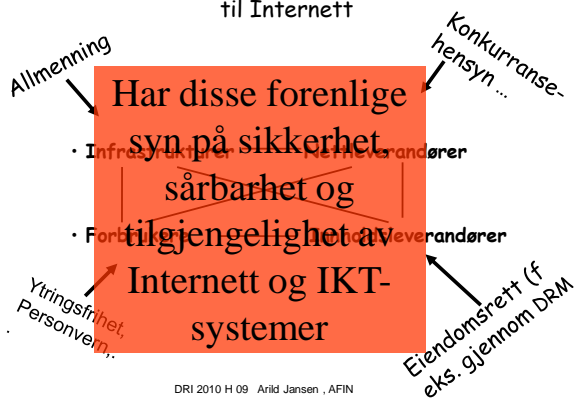
DRI 2010 H 09 Arild Jansen , AFIN

Ulike aktorer og interesser (konflikter) knyttet til Internett

DRI 2010 H 09 Arild Jansen , AFIN

Ulike aktorer og interesser (konflikter) knyttet til Internett

DRI 2010 H 09 Arild Jansen , AFIN

Tradisjonell kildekritikk

- Primærkilder:
 - Der vi finner det vi søker etter: bøker, tidsskrifter,...
- Sekundærkilder
 - Der vi finner informasjon om det vi søker etter: biblioteker, databaser, søkemotorer, portaler, ...

Viktige kriterier

- Ekthet
- Uavhengig og upåvirket
- Tidssammenheng - ajourført og fortsatt relevant
- Tendensfri

Vær alltid omhyggelig med å oppgi kildene du bruker, slik at andre kan vurdere det du skriver

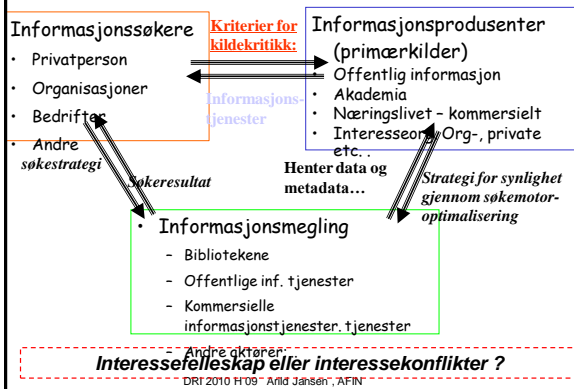
DRI 2010 H 09 Arild Jansen , AFIN

Vurderingspunkter

- Er informasjonen troverdig og uten feil?
 - Kvalitetskriterier: Riktig, nøyaktig, relevant, fullstendig, oppdatert
- Motiv- hvorfor presenteres informasjon
- Objektivitet - uavhengighet
- Autoritet: faglig, myndighet, ...
- Fagområde
- Hvordan innholdet er presentert: oversikt
- Oppdatert - ajourhold
- Utseende
- Brukervennlighet
-

DRI 2010 H 09 Arild Jansen , AFIN

Informasjonssøking og kildekritikk - et enkelt bilde?

DRI 2010 H 09 Arild Jansen , AFIN